

ала Михаилъ като желаялъ да присъедини Сърбия къмъ България, непослушалъ молбата, обявилъ война войската му била надвита, той падналъ раненъ и умрълъ при Кюстендилъ презъ 1330 год. Синъ му Шишманъ царувалъ само нѣколко мѣсеца. Боляритѣ го изгонили изъ Търново и изъ цѣла България, та побѣгналъ при Татаритѣ, отъ тамъ въ Цариградъ и най-послѣ въ Италия, гдѣто земалъ участие въ различни боеве.

На прѣстола се вѣскачили Михаиловия сестринецъ Ив.. Александъръ. Дѣлгото негово царувание (1331—1365) било означенено съ вторична обсада на Тракия съ Пловдивъ, а тъй сѫщо и съ първите боеве противъ Турцитѣ, които били нахлули вече въ Тракия. Ив Александъръ наистина се въсползвувалъ отъ византийските междуособия и разширилъ границите на българското цѣрство; но съ отказъ си да се съюзи съ Грѣцитѣ противъ Турцитѣ, съ женидбата му за еврейка и съ разюздването на разните религиозни секти, подкопалъ силата на Българското царство. Когато Византийските посланици единъ празниченъ денъ пристигнали въ Търново съ прѣложения за съюзъ и когато Ив. Александъръ се расхождалъ съ тѣхъ по улиците езешкомъ, търновските граждани на всѣкаждѣ го посрѣщали съ викове да сключи миръ и съюзъ съ Грѣцитѣ. Той тогава обѣщалъ помощъ на Кантакузена, ала срѣбъский царь Душанъ го раздумалъ и презъ 1353 год. Турцитѣ минали отъ самъ морето.

Въ Иванъ Александрово време величава за България никаква слава, ни книжовна ни черковна Никой царь, не е бивалъ толкъзи много исписванъ по черквитѣ и въ рѣкописитѣ, както Ив. Александъръ. Много манастири и черкви, по цѣлата държава били отъ него подновени или изново основани. Между другото, съграденъ билъ новъ единъ мънастиръ, близо до Търново, два часа на югъ отъ Дрѣново, при Килифарево, съ сила бранителна кула. Тѣзи манастири имаше да служатъ за опора, противъ религиозните движения. Както въ съвременна Европа се били появили разни особити почитатели Божии, така и въ византийското царство се наплодили чудновати мечтатели, които простирали країгъти на своята дѣятелност дори до българската държава. Тукъ изникили хожехаститѣ, които съ Индустански, или съ всѣмъ съ Тибетски вкусъ, по цѣли дни си глѣдали пѫла, дори да имъ засвѣти около него нѣкоя